

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

CONTEXT SOCIAL I GESTIÓ ESCOLAR
GRAU D'EDUCACIÓ INFANTIL
PRIMER CURS

1.- Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Context social i gestió escolar
Codi	102007
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	Primer / Primer Semestre
Horari	<i>Veure programa assignatura per cada grup</i>
Lloc on s'imparteix	<i>Veure lloc segons grup SLPI Facultat de Ciències de l'Educació</i>
Llengües	Català / Castellà
<u>Responsable de l'assignatura</u>	
Nom professor/a	Maribel García
Departament	Sociologia
Universitat/Institució	Facultat de Ciències de l'Educació
Despatx	G6-150
Telèfon (*)	93 581 3195
e-mail	maribel.garcia@uab.cat

2.- Contextualització de l'assignatura

L'assignatura Context Social i Gestió Escolar està orientada a comprendre les relacions entre educació i societat, i més particularment, la influència de les desigualtats socials i de l'entorn sobre l'alumnat i les escoles. Igualment, pretén donar una perspectiva global sobre el funcionament dels centres.

Està impartida per professorat de les àrees de Sociologia i Didàctica i Organització Educativa. El seu disseny i ubicació al Pla d'Estudis permet que estigui perfectament complementada amb l'assignatura Practicum I, i amb alguns dels temes treballats a l'assignatura de contextos educatius.

Tant les competències que treballa com els continguts que aborda es relacionen amb altres matèries del Grau:

- * Educació i contextos educatius
- * Organització de l'espai escolar, materials i habilitats docents
- * Els centres educatius en educació infantil

3.- Objectius formatius de l'assignatura

1. Estudiar la complexitat de les institucions educatives en una societat en canvi.
2. Analitzar la relació entre l'entorn social i l'escolar i les relacions socials que es donen en el si de l'escola.
3. Aplicar la perspectiva sociològica a l'anàlisi de la realitat educativa i dels diferents contextos socials.
4. Conèixer les funcions socials de la institució escolar i els efectes dels canvis (socials, culturals, demogràfics, etc) sobre l'educació i l'escola.
5. Identificar els factors de desigualtat social i els seus efectes sobre l'educació i el rendiment escolar.
6. Comprendre les relacions escola i entorn social.
7. Identificar els elements que configuren un centre educatiu.
8. Comprendre les relacions sistemàtiques entre els diferents plantejaments institucionals de centre i la dinàmica escolar
9. Actuar de forma planificada sobre els elements de l'estructura organitzativa d'un centre d'educació infantil.
10. Reflexionar sobre les possibilitats de cada tipus d'agrupament de mestres i alumnes.

4.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competències	Resultats d'aprenentatge
FB7.5. Conèixer la legislació que regula els centres d'educació infantil i la seva organització.	FB7.5.1 Analitzar l'estructura i contingut dels diferents textos normatius. FB7.5.2 Conèixer l'ordenació del sistema educatiu i la legislació que el desenvolupa.
FBI1.5. Participar en la definició del PEC i en l'activitat general de l'escola reconeixent les particularitats de cada etapa i els seus trets cognitius, psicomotors, comunicatius, socials i afectives.	FBI1.5.1 Comprendre els processos que afecten al disseny del PEC. FBI1.5.2 Analitzar les variables socio-organitzatives que condicionen la gestió dels centres educatius.
FBI3.1. Relacionar l'educació amb el medi i cooperar amb les famílies i la comunitat formant, mantenint relacions comunicatives amb les famílies per incidir favorablement als processos educatius.	FBI3.1.1 Identificar la influència de la desigualtat social sobre l'alumnat i les dinàmiques dels centres educatius. FBI3.1.2 Reconèixer la importància de la participació de les famílies en el procés educatiu i en les dinàmiques institucionals.
TF.5. Reconèixer i avaluar la realitat social i les seves interrelacions de factors implicats com necessària anticipació de l'acció.	TF.5.1 Diagnosticar la realitat socio-educativa dels centres a partir de la identificació dels factors socials que la condicionen.

	TF.5.2 Aplicar les dades obtingudes en el diagnòstic socio- educatiu en el procés de planificació educativa.
El.3. Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat que atenguin a la igualtat de gènere, la equitat i el respecte als drets humans i als que configurin la formació ciutadana.	El.3.1 Identificar els processos de reproducció de la desigualtat educativa (classe social, gènere i ètnia). El.3.1 Proposar actuacions específiques per a la intervenció educativa en els diferents espais del centre escolar.
El.16. Conèixer l'organització dels centres educatius i la diversitat d'accions que implica el seu òptim funcionament.	El.16.1 Definir els elements que constitueixen un centre educatiu com a organització complexa. El.16.1 Comprendre el funcionament de les diferents estructures organitzatives del centre escolar.
El. 22. Comprendre la funció, les possibilitats i límits de l'educació a la societat actual i les principals competències que atenyen els centres i als seus professionals.	El. 22.1 Reflexionar sobre el rol de l'escola en una societat en procés de canvi. El. 22.2 Identificar el marc d'autonomia del Mestre en la societat actual.
FBI6.3. Analitzar la practica docent i les condicions institucionals que la emmarquen per poder analitzar les dades obtingudes, comprendre críticament la realitat i elaborar-ne informes conclusius.	FBI6.3.1 Interpretar críticament les dades obtingudes de fonts primàries i secundaries. FBI6.3. 2 Reflexionar sobre el rol del professorat en contextos de desigualtat social i en un marc institucional determinat.

5. Continguts de l'assignatura

BLOC 1. ESCOLA I SOCIETAT

1. Funcions econòmiques i socials de l'escola
 - 1.1. Evolució de les formes de transmissió cultural: Reptes per la cohesió i l'equitat social
 - 1.2. Educació i Transmissió Cultural: entre la reproducció i el canvi a través del currículum manifest i ocult
2. Diversitat i Desigualtat. Classe, gènere, ètnia i territori
 - 2.1. Segregació urbana i segregació escolar
 - 2.2. Educació, immigració i desigualtat
 - 2.3. Rendiment escolar i desigualtat social
 - 2.4. Escola mixta *versus* escola coeducativa
 - 2.5. Actituds de l'alumnat davant l'escola
 - 2.6. Fer de Mestre en contextos de desigualtat social
 - 2.7. Polítiques educatives i equitat social
 - 2.7.1. Paradigmes Educatius i el paper de l'Estat (P. Liberal, conservador, socialdemòcrata i igualitari)
 - 2.7.2. Del pacte escolar al pacte nacional per l'Educació i la LEC

BLOC 2. ENTORN SOCIAL I CENTRES EDUCATIUS

3. Tipologia d'escoles, família i elecció de centres
4. Mesures organitzatives per atendre la diversitat social
5. Implicacions socials de l'horari escolar
6. Consell escolar i participació de les famílies

BLOC 3. ASPECTES BÀSICS DE LA ORGANITZACIÓ ESCOLAR

7. Elements per a l'anàlisi de les institucions educatives
8. Els plantejaments institucionals del centre educatiu
 - 8.1 Els plantejaments escolars a llarg termini
 - 8.2 Els plantejaments escolars a mig termini
 - 8.3 Els plantejaments escolars a curt termini
9. Les estructures als centres d'educació Infantil
 - 9.1 L'Estructura vertical:òrgans de gestió
 - 9.2 L'Estructura horitzontal: agrupament d'alumnes i mestres
 - 9.3 L'Estructura de suport :

6.- Activitats formatives i metodologia

Classes presencials: Les classes presencials són 50 hores les que estan dirigides pel professorat de l'assignatura i es realitzen als espais de la Facultat. Poden ser classes de tipus magistral o bé seminaris.

La classe magistral es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts i elements de discussió dels 3 blocs de contingut.

Els seminaris són espais de treball en grup petit i supervisat pel professor on cal assistir a un grup exclusivament dels 3 programats.

Activitat	Hores	Metodologia	Resultats d'aprenentatge
Presencial en gran grup	35	Exposicions de lectures, treballs i documents per part dels estudiants. Debats i reflexions sobre qüestions bàsiques dels continguts. Discussió sobre filmacions, articles d'interès, etc.	TF.5.1; TF.5.2 ; El. 22.1; El. 22.2; FB7.5.1; FB7.5.2; FBI1.5.1; FBI1.5.2
Seminari	15	Anàlisi de documents: articles i dades (es proposen seminaris de lectura de 6 documents). Passi i comentari de vídeos Resolució de casos Treball grupal interdisciplinari sobre un dels aspectes del bloc 2.	FBI6.3.1; FBI6.3.2; El.3.1; El.3.1; El. 22.1; El. 22.2
Supervisada	17	Tutoria i supervisió de les tasques i activitats plantejades. Control de seguiments dels avenços realitzats durant l'assignatura. Supervisió del treball grupal interdisciplinari	
Autònoma	75	Preparació individual i grupal dels treballs, pràctiques, informes i casos de treball presentats. Estudi de la matèria. Preparació dels exàmens.	FBI3.1.1; FBI3.1.2

7. Sistema d'avaluació

L'avaluació de l'assignatura Context social i gestió escolar ha de permetre la constatació de l'assoliment de les competències identificades en un primer nivell d'assoliment. Igualment ha de tenir present el disseny global de la matèria i les seves orientacions metodològiques. Pel que fa a l'avaluació continuada de tipus formatiu es tindran en compte els diferents bloc de contingut i la seva orientació general.

L'avaluació consta d'una prova escrita de caràcter final i sumatiu que inclou tots els continguts dels diferents blocs. Aquesta prova té una ponderació en l'avaluació final del 40 %.

Pel que fa a l'avaluació continuada de tipus formatiu es tindran en compte els diferents blocs de contingut i la seva orientació general:

Pel que respecta al Bloc I (25 %) es considerarà: el lliurament d'un informe grupal sobre l'anàlisi de les dades treballades al seminari i l'anàlisi dels vídeos projectats. Cal aportar evidència empírica dels altres seminaris específics realitzats.

Pel que respecta al Bloc 2 (10 %) cal lliurar una activitat grupal de caràcter reflexiu interdisciplinari sobre un dels tòpics treballats.

Pel que respecta al Bloc 3 (25 %) cal lliurar 2 casos dels plantejats pel professorat a classe i aportar les evidències sobre els seminaris de lectura.

Per tal de superar l'assignatura cal tenir aprovades cadascuna de les parts o blocs que integren el sistema d'avaluació.

Activitat	Ponderació	Resultat d'aprenentatge
<p>Prova escrita</p> <p>L'avaluació consta d'una prova escrita de caràcter final i sumatiu que inclou tots els continguts dels diferents blocs.</p>	40 %	FB7.5.2; FBI1.5.2; FBI.3.1.1; TF5.2; EI3.1; EI16.1; EI22.1 FBI6.3.1
<p>Seminaris Bloc 1</p> <p>Lliurament d'un informe grupal sobre l'anàlisi de les dades treballades al seminari i l'anàlisi dels vídeos projectats. Cal aportar evidència empírica dels altres seminaris específics realitzats.</p>	25%	FBI.3.1.1; FBI.3.1.2; TF5.2 EI3.1
<p>Treball Bloc 2</p> <p>Lliurar una activitat grupal de caràcter reflexiu interdisciplinari sobre un dels tòpics treballats</p>	10%	FB7.5.2; FBI1.5.2 TF5.2; EI3.1; EI16.1; EI22.1 FBI6.3.1
<p>Casos Bloc 3</p> <p>Lliurar 2 casos dels plantejats pel professorat a classe i aportar les evidències sobre els seminaris de lectura</p>	25%	EI.16.1; EI.16.2 FBI1.5.2

8.- Bibliografía i enllaços web

ANYON, J (1999) "Clase Social y conocimiento escolar" a Fernández Enguita, M. (comp.) *Sociología de la educación. Textos fundamentales*. Barcelona, Ariel

ANTÚNEZ S. (1993): **Claves para la organización de centros escolares**. Horsori, Barcelona.

ANTÚNEZ, S. i GAIRÍN, J. (1996): **Fundamentos y prácticas de la organización escolar**. Graó, Barcelona.

ALEGRE, M.A.(2006) L'acollida i l'escolarització de l'alumnat d'origen estranger al sistema educatiu català. A BONAL, X (dir). *L'Estat de l'educació a Catalunya. Anuari 2005*. Barcelona, Ed. Mediterrània, 2006.

AADD, *Sociología de la Educación*. Ed. Barcanova, 1983.

CARRASCO, S (1998) "Usos y abusos del concepto de cultura", dins *Cuadernos de Pedagogía*, nº 264, p. 14-18.

CARRASCO, S. (2005) "Interculturalidad e inclusión: principios para evaluar la acogida del alumnado de origen extranjero", dins *Aula de Innovación Educativa*, nº 147.p.64-68

CORONEL, J.M.; LÓPEZ, J. y SANCHEZ, M. (1994): **Para comprender las organizaciones escolares**. Repiso, Sevilla.

FERNANDEZ PALOMARES. F (coord) *Sociología de la Educación*, Pearson. Madrid.

GAIRÍN, J. y DARDER, P. (Coord.) (1996): **Organización de centros educativos. Aspectos básicos**. Praxis, Barcelona.

GARCIA GRACIA, M. (2003) El sistema de enseñanza como construcción histórica y social a. Fernández Palomares (Coord) *Sociología de la educación*, Ed. Pearson, Prentice Hall, Madrid.pp.87-114

PARSONS, T (1990) "El aula como sistema social. algunas de sus funciones en la sociedad americana" a *Educación y Sociedad*, vol 6, pp, 173-195

SANTOS, M. (2000): **La escuela que aprende**. Morata, Madrid.

TABERNER, J., *Sociología y Educación*. Tecnos, Barcelona, 1999

Webs d'interès

<http://www.gencat.cat/educacio>

<http://www.fbofill.org>

<http://www.mec.es>

<http://www.institutodeevaluacion.mec.es/>

9.- Model de Cronograma

Seminari grup A
Seminari grup B
Seminari grup C
Activitats d'Avaluació
Sessió gran grup

	1 ^a set	2 ^a set	3 ^o set	4 ^a set	5 ^a set	6 ^a set	7 ^a set	8 ^a set	9 ^a set	10 ^a set	11 ^a set	12 ^a set	13 ^a set	14 ^a set	15 ^a set	16 ^a set	17 ^a set	18 ^a set	19 ^a set
8 9		A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8		A9	A10	A11	A12	A13	A14	A15	T	AA
10		3	5	7	9	11	13	15	17	19	22	24	26	28	30	32	34	T	AA
11		4	6	8	10	12	14	16	18	20	23	25	27	29	31	33	35	T	AA
12	1	B1	C2	B3	C4	B5	C6	B7	C8	21	B9	C10	B11	C12	B13	C14	B15	T	AA
13	2	C1	B2	C3	B4	C5	B6	C7	B8	T	C9	B10	C11	B12	C13	B14	C15	T	AA
14	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	
15 16	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	